

Pixabay

Terveydensuojelulain kokonaisuudistuksella vaikutetaan myös asumisterveyteen

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistuksen, jonka tavoitteena on päivittää vanhentunut lainsäädäntö vastaamaan nykypäivän tarpeita. Uudistuksen myötä lakiin tuodaan selkeyttä ja paremmin toimivia säännöksiä muun muassa asumisterveyteen ja sisäilmaan liittyen.

TEKSTI · KUVIEN KOONTI/MUOKKAUS
JENNI LAAKKONEN

Terveydensuojelulaki (763/1994) on ollut voimassa vuodesta 1995, ja sen juuret ulottuvat jopa 1960-luvun terveydenhoitolakiin. Vaikka sitä on päivitetty vuosien varrella, sen rakenne ja sisältö ovat hajanaisia.

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että terveydensuojelulainsäädäntö on yhdenmukainen sekä kansallisen että EU-tason säädösten kanssa ja että se pystyy tehokkaasti vastaamaan niin nykyisiin kuin tuleviinkin terveysuhkiin ja ympäristöhaasteisiin.

– Pyrimme selkeään lakiin, jota on helppo soveltaa ja joka toimii hyvin yhdessä muiden lakien kanssa, kertoo **Vesa Pekkola** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Asiantuntijaryhmät tukemassa lain valmistelua

Asumisterveys on merkittävä osa terveydensuojelulakia, ja se näkyykin eräänä keskeisenä asiana uudistuksessa. Uudistuksen valmistelussa on oma asumisterveyteen liittyvä alatyöryhmä ja sen lisäksi erillisiä asiantuntijaryhmiä. Lain valmistelua tukevat alatyöryhmät kokoontuvat tarpeen mukaan.

Pekkola kertoo, että tähän mennessä

sisäilma-alatyöryhmä on kokoontunut yhteensä yhdeksän kertaa sisäilmaan liittyvien säännösten arvioimiseksi. Tämän lisäksi erillisiä asiantuntijaryhmiä yksittäisiin säännöksiin liittyen on kokoontunut 12 kertaa. Työryhmät tulevat jatkossa tukemaan säännösten valmistelua, mutta niiden kokousaikatauluja ei Pekkolan mukaan ole vielä sovittu.

Uudistuksessa käydään läpi myös kaikki sisäilmaan liittyvät terveydensuojelulain nojalla annetut säännökset, jotka löytyvät pääasiassa asumisterveysasetuksesta (545/2015). Sisäilman osalta eniten keskustelua on ollut kemiallisista yhdisteistä, mikrobeista, ilmanvaihtosäännöksistä ja melusäännöksistä sekä muun muassa helteiden vaikutuksista.

Uusia säännöksiä terveydensuojelulakiin – myös 'mummolanhajut' tarkastelussa

Uudistettavaan lakiin on tarkoitus lisätä muun muassa tietojärjestelmiä koskevat säännökset, jotka puuttuvat nykyisestä laista kokonaan.

Pekkola kertoo, että myös PAH-yhdisteitä koskevat säännökset puuttuvat, ja niille on suunnitteilla oma säännös. Lisäksi tavoitteena on laatia säännös esimerkiksi äänieristyksestä ja tärinästä, mikäli niille löytyy riittävät perusteet.

Pekkola kertoo nykyisen lainsäädännön olevan riittävä käsittelemään ihmisten kotiin kohdistuneita haittoja, jotka syntyvät jätevesilaitoksien purkaantuneesta ja puhdistamattomasta vedestä.

– Asia on ollut esillä valmistelun yhteydessä, ja kyseisten vahinkojen käsittelyyn on kuitenkin toivottu lisää ohjeistusta ja koulutusta.

Mummolanhajukodit eli kloorianisolihaitat ovat Pekkolan mukaan mutkikkaampia. Vaikka asunnoissa esiintyvät kloorianisoli-yhdisteet eivät niillä pitoisuuksilla, joita asunnoissa esiintyy, ole suoraan terveydelle vaarallisia, ne voivat kuitenkin aiheuttaa häiritsevää hajuhaittaa.

Asiaa on käsitelty lain arvioinnin yhteydessä siitä näkökulmasta, että terveydensuojelulain tulisi mahdollistaa puuttumisen myös sellaisiin asumiseen liittyviin kohtuuttomiin hajuhaittoihin, joita ei voida pitää normaalin

asumisen kannalta hyväksyttävänä.

– Näissä tilanteissa haasteena on kohtuuttoman ja sietovelvollisuuden piiriin kuuluvien hajuhaittojen objektiivinen arviointi, Pekkola toteaa.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027.

Pekkola kertoo, että pykälien kirjoittaminen alkaa tämän hallituksen valmistelussa. Tällä hetkellä uudistuksessa viimeistellään lain arviointimuistiota ja aloitetaan hallituksen esityksen valmistelua.

– Kun saamme arviointimuistion valmiiksi, se lähtee yleisesti lausuttavaksi, Pekkola sanoo, ja lisää vielä, että tuolloin kuka tahansa voi antaa kommenttinsa siitä, miten terveydensuojelulakia tulisi kehittää. ●

Teksti perustuu Vesa Pekkolan haastatteluun.

”Asumisterveys on merkittävä osa terveydensuojelulakia, ja se näkyy uudistuksessa.”

KESKEISIÄ TARKASTELTAVIA AIHEITA SISÄILMAA KOSKIEN

- Kemiallisia yhdisteitä koskeviin säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi säännös PAH-yhdisteisiin liittyen, ja lisäksi on ehdotettu, että nykyistä VOC-pykälää muokataan vastaamaan paremmin tutkimustietoa ja käytännön tarpeita.
- Mikrobeissa on ajatuksena pyrkiä nykyistä suora- viivaisempaan mikrobihaitan arviointiin, jossa yksittäisten indikaattorimikrobien sijaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota kosteusvaurion toteamiseen ja mikrobien kokonaismäärään.
- Ilmanvaihtosäännöksissä on tarkoitus kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota muun muassa ilmanvaihdon oikeaan toimintaan, korvausilmaan ja sen puhtauteen.
- Melusäännöksissä keskeisenä tavoitteena on selkeyttää säännöksiä ja tuoda lisää työkaluja mm. pitkällä aikavälillä vaihtelevan melun arviointiin sekä äänieristykseen ja tärinän arviointiin.
- Helteiden vaikutusten arvioimisessa tulisi ottaa aikaisempaa paremmin huomioon pidemmät hellejaksot ja muun muassa yöaikainen lämpötila.